

Whippet on

Whippet eli vipukka on ulkomuodoltaan kaarevalinjainen, mutta luonteeltaan hyvin mutkaton vinttikoiria. Sen kanssa voi harrastaa monipuolisesti juoksukilpailuita, koiranäyttelyitä, agilitya tai tottelevaisuutta. Lisäksi whippet on mitä miellyttävintä ja helppohitoisin seurakoiria. Vinttikoiramaiseen tapaan whippet kuuluu myös terveystilastojen kärkikastiin.

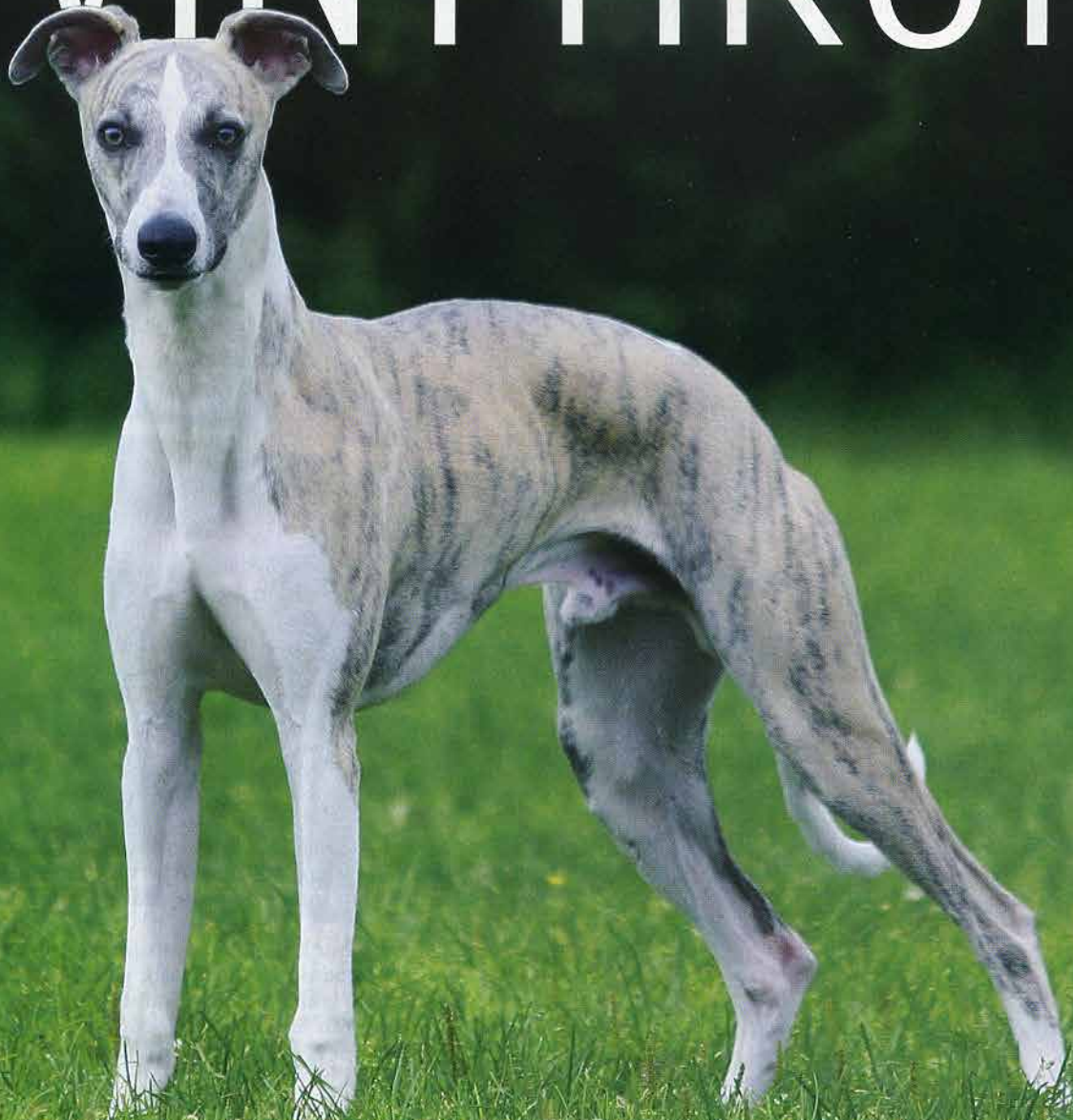
Salme Mujunen

Vinttikoiramaisesta koiratyypistä on olemassa näyttöä jo 6000 vuotta ennen ajanlaskumme alkua, kirjoittaa vinttikoirien ja whippetien historiaa Bo Bengtson kirjassaan *The Whippet*. Etenkin Keski-idän taiteessa esiintyi näitä elegantteja, nopeita ja pitkäjalkaisia metsästyskoiria.

Vinttikoirametsästys muodostui myöhemmin suosituksi viihteeksi, vaikka koirien avulla ei enää hankittu ravintoa ihmisille. Etenkin ylemmät säätyluokat alkoivat harrastaa ajojahteja niiden suoman jännityksen vuoksi.

mutkaton ja monipuolinen pieni

VINTTIKOIRA

Whippetin luonnetta voisi luonnehtia niinkin, että se on vinttikoirista vähiten vinttikoiramainen.

Rodut vaihtelivat alueellisesti: ratsain liikkuvat beduiinit metsästäivät Lähi-idässä salukeillaan, tsaarinajan pajarit järjestivät Venäjällä susijahteja venäjänvinttikoirillaan ja keltit metsästäivät Brittein saarilla hirviä ja susia irlanninsusikoirilla ja skotlanninhirvikoirilla, kertoo Bengtson kirjassaan.

Pienemmät sileäkarvaiset vinttikoirat olivat tunnettuja jo muinaisessa Egyptissä ja antiikin Roomassa. Ne olivat sekä whippetin että italianvinttikoiran esiisiä. – Nämä pienemmät vinttikoirat osoittautuivat tehokkaiksi jäniksenmet-

sästäjiksi. Ne kykenivät paremmin kääntymään ja ottamaan siksi saaliin kiinni silloin kun nopeus ei näytellyt merkittävintä roolia.

Whippetin edeltäjät selvisivät Rooman valtakunnan luhistumisesta ja nousivat suosioon keski- ja renessanssiajalla. – Tällöin pieniä ja keskikokoisia sileäkarvaisia vinttikoiria esiintyi eri taiteissa ja yleensä hyvin ylevien aiheiden yhteydessä, kirjoittaa Bengtson. – Nuo koirat näyttivät olevan ulkomuodoltaan selvästi parempia kuin myöhempien vuosisatojen kuvataiteissa esiintyvät yksilöt.

WHIPPETIT ENGLANNISSA

Greyhoundien yleinen omistaminen oli Brittein saarilla kielletty aina 1450-luvulle saakka, sillä aateliset halusivat pitää ajojahdit omana yksinoikeutenaan.

Siksi 1700- ja 1800-luvuilla varattomampi väestö hankki itselleen whippettejä: paitsi että heidän oli lupa omistaa niitä, niiden ylläpito tuli myös huomattavasti halvemmaksi kuin suurten greyhoundien. Köyhälistö salametsästi whipetteillä ja hankki siten lihaa pataansa. Kansan syvissä riveissä whippettiä alettiin kutsua "köyhän miehen greyhound- >

Whippetit haluavat arvokkuuden sijaan myös rahvastella: riekkua ja temmeltää, roiskia ja loiskia.

diksi". Tämä sanonta tunnetaan laajalti vielä 2000-luvulla.

Kun whippettejä ei tarvittu enää päivittäisten aterioiden hankintaan, niitä alettiin siirtää vaivihkaa huvittelupuolelle. Englannissa ryhdyttiin järjestämään tilaisuuksia, joissa whippetit ajoivat aidatulla alueella takaa elävää jänistä ja tapoivat sen. Vedonlyönti otettiin mukaan maksimoimaan katselijoiden jännitys.

Koska whippetit jahtasivat elävän jäniksen lisäksi myös liikuteltavaa jäniksenahkaa, kehitettiin niille juoksukilpailu "Rag Racing". Se oli nykyisen mekaanisen ratajuoksun vaatimaton edeltäjä, kirjoittaa Bengtson.

POHJOLAN PERUKOILLE

Tiettävästi Suomeen on 1900-luvun alussa tuotu whippet, joka esiintyi joitakin

kertoja myös koiranäyttelyissä. Sukuaan tämä koira ei kuitenkaan jatkanut.

Pysyvästi rodun juurrutti maahamme Vinttikoirakerho, joka toi Englannista 1950-luvulla whippetin Allways Dawn of Test, kutsumanimeltään Dona. Kerho kasvatti koiria kennelnimellä Kiitäjä. Dona muutti Suomessa kerhon sihteerin, ulkomuototuomari Tuulikki Stöckellin luokse.

Donalla oli kaikkiaan viidet pennut, joista kahdet Kiitäjä- ja kolmet Stöckellin Streamline-kennelnimellä. Streamline-kennel on edelleen voimissaan; nykyisin sitä luotsaavat Tuulikin lastenlapset Mirka ja Marjo Stöckell.

– Suomalaiset whippetit ovat tänä päivänä laadultaan erittäin korkeatasoisia ja pärjäävät vertailuissa hyvin muulle maailmalle, kertoo Melina Forssell. Rekisteröinnit ovat sahanneet nousujohteisesti ylöspäin. Vuodesta 1997 vuoteen 2007 rekisteröintimäärät ovat olleet 154-226-111-101-146-149-153-179-199-256-237.

Suomeen tuodaan näyttelylinjaisia whippettejä pääasiassa USA:sta, Englannista, Ruotsista, Virossa ja Venäjältä. Juoksulinjaiset saapuvat Saksasta tai Belgiasta. Raisa Savanderin mukaan eri maanosien erilaiset rotumääritelmät vähentävät jonkin verran näyttelylinjaisten tuonteja Atlantin takaa. – Whippetit ovat USA:ssa ja Kanadassa suurempia kuin FCI-maissa.

TASAPAINOINEN KIITÄJÄ

Whippet on reilu vinttikoiria. – Se ei valita, ei vaadi, ei kitise eikä ole luonteeltaan neitimäinen, Melina Forssell kuvailee. – Suuremmat vinttikoirat ovat jalompia, itsetietoisempia ja ne viihtyvät whippettejä enemmän omissa oloissaan. Whippetit haluavat arvokkuuden sijaan myös rahvastella: riekkua ja temmeltää, roiskia ja loiskia.

Whippet on luonteeltaan tasaisen varma. – Se ei niin sanotusti nyrjähdä turhista, mainitsee Eija Lähdesmäki. – Rotuna whippet on hyvin sosiaalinen, avoin, ihmisrakas ja sopivalla tavalla nöyrä, eikä se juuri hauku. Whippet tyytyy vähään, vaikka antaakin itsestään paljon.

Kipin Kapin -kennelin Anita Backlundin mielestä whippet on luonteeltaan hienostuneen herkkä. – Siksi se on omiaan etenkin tasapainoisille ja rauhallisille ihmisille. Whippet ei ansaitse tulla kohdelluksi rajuilla otteilla tai henkiselä painostuksella.

Whippetin helppous kumpuaa pitkälti sen herkkyydestä tulkita omistajansa mielialoja. – Usein kuuleekin sanottavan, että whippet on kuin ihmisen mieli, Mari Kääriäinen ihaillee.

Whippetin luonne asettautuu eri ikäkausina hyvinkin ääripäihin. – Pentuna ne ovat riehakkaita, uhkarohkeita ja uteliaita. Aikuisena taas rauhallisia ja kotioloissa lähes huomaamattomia, vaikka ulkona juoksevatkin kuin tuulispäät, kertoo Gaselle's kennelin Irina Aho. – Pentuajan vilkkauksen vuoksi harvassa ovat ne pennut, joille ei olisi sattunut mitään onnettomuuksia parin ensimmäisen elinvuoden aikana.

– Whippet kunnioittaa omistajaansa ja suorastaan rakastaa hänen tarjoamaansa mukavaa pehmeää petiä, kertoo Mistyq-kennelin Jenni Ranki. – Juokseminen on tälle rodulle aivan elinehto, whippet janoaa nopeita spurtteja. Ja vaikka se kiihtyy kuin salama, se myös rauhoittuu nopeasti.

– Siitä huolimatta, että whippet kiintyy omistajaansa hyvin syvästi, se ei ole välttämättä lainkaan kiinnostunut vieraiden ihmisten lähentelyyrityksistä, Ranki määrittelee. – Mieluiten itsetietoinen whippet haluaa säilyttää heihin harkitun etäisyyden. Oikealuonteinen vipukka tekee sen viileästi ja täysin ilman pelkoa.

Whippeteillä on äärimmäisen harvoin voimakasta dominanssia. – Ne mukautuvat vaivatta omistajansa tahtoon, kertoo Mari Kääriäinen. – Tämä luonteen herkkyys voi joskus tuoda muassaan lieveilmiöitä, kuten eroahdistusta ja arkuutta. Joillakin yksilöillä on esiintynyt myös terrierityypistä ärhäkkyyttä, mikä ei sekään ole tälle rodulle toivottua. Yleisesti ottaen whippetien luonteessa ei kuitenkaan esiinny sen suurempia ongelmia.

Whippetiharrastajat kuvaavat ihanne- luonteeksi rodun juuri sellaisena kuin se tänä päivänä on. Tämä on huikea saavutus mille tahansa rodulle.

Whippetien taustoista löytyy ripaus terrieriä, joka osaltaan vaikuttaa sen luonteeseen. – Whippet ei Englannissa tehtyjen roturisteysten vuoksi ole yh-

Koirasosiaalinen ja tasapainoinen whippet voi elää onnellisena suuremmassakin laumassa.

Käsite "köyhän miehen greyhound" sai alkunsa jo noin 300 vuotta sitten.

Lyhyen matkan sprintteri kiittää kuin tuuli. Se on luotu juoksemaan eikä köpöttelemään.

tä "puhdas" vinttikoirasielu kuin muut FCI:n 10-ryhmään kuuluvat rodut, sanoo Jenni Ranki. – Siksi sillä on myös koulutettavuutta ripaus enemmän kuin isomilla vinttareilla.

Koirasosiaalisuus on hyvin tyyppillistä whippeteille. – Joskin olen havainnut näissä hieman rasistisia piirteitä. Ne ovat sosiaalisempia omanrotuisiaan kohtaan, selvittää Besties-kennelin Mari Kääriäinen. – Toisaalta on myös hyvin tyyppillistä, että siro ja ohutnahkainen whippet saa jossain elämänsä vaiheessa siipeensä isommilta ja rajummilta leikkikavereilta. Näiden kolausten ja kipujen kautta se voi oppia suhtautumaan varauksellisemmin muihin rotuihin. Kaikkiaan whippetit ovat kyllä taitavia lukemaan ja puhumaan koirien elekieltä, eivätkä ne juurikaan alennu haastamaan riitaa.

– Whippet on omimmillaan juoksemassa vapaana pellolla tai kentällä. Onhan se jalostettu ennen muuta sprintteriksi eli lyhyen matkan kiittäjäksi, toteaa Kääriäinen. – Pitkät pyörälenkit paimen-

koirien tapaan eivät ole whippeteille mitenkään suosittelavin tapa kohottaa kuntoa.

SAALISVIETIÄ YLLIN KYLLIN

Saalisviettiys on whippeteille vahvasti rodunomainen ominaisuus. Saalisvietti ja sen laukaisema takaa-ajo aktivoituvat välittömästi kun koira havaitsee liikkuvan kohteen.

Riistavietistä puhutaan puolestaan silloin, kun koira pyrkii hajuaistiaan käyttäen paikantamaan saaliin, jota se saalisviettiä hyödyntäen voisi ajaa takaa.

Whippeteillä on korostuneen voimakas saalisvietti, mutta tavallisesti vähäinen riistavietti. – Saalisvietin voimakkuudessa on merkittäviä yksilöllisiä eroja, kertoo Mari Kääriäinen. – Moniin muihin rotuihin verrattuna whippet on hanakampi lähtemään minkä tahansa liikkuvan perään: tien yli loikkiva orava, kissa tai tuulen kuljettama muovipussi saavat suurella todennäköisyydellä peräänsä inosta puhkuvan vipukan.

– Vinttikoiranomistajan täytyy aina vapaiden koiriensä kanssa ulkoillessaan pitää aistinsa valppaina. Hänen on välttämätöntä havaita saaliseläimet ennen niitä, korostaa Jenni Ranki.

Vaikka puput ovat ulkona whippeteille pelkkää riistaa, Mari Kääriäisen perheen lemmikkikanit ovat saaneet käskennellä sisällä koirien kanssa ilman vahinkoja. Toki tarkkaa valvontaa näissä tilanteissa on tarvittu.

– Whippetin saalistaa niin, että se juoksee kohteen nopeasti kiinni, tarttuu siihen hampaillaan ja ravistaa. Tällöin saaliseläimen niska katkeaa ja se kohtaa loppunsa yhdessä ohikiitävässä hetkessä.

Saalisvietti on vähän kuin valokytin: sen asennot ovat on/off. – Saalisvietti kytkeytyy päälle, kun koira näkee pakenevan saaliin ja kytkeytyy pois päältä, kun koira menettää näköyhteyden siihen.

Näyttelylinjaiset whippetit eivät Irina Ahon mukaan juurikaan eroa juoksulinjaisista arjen saalistustilanteiden osalta. – Sukupuustaan riippumatta whippet lähtee ajamaan takaa sopivaksi katsomaansa saalista. – Toiset whippetit lopettavat ajon käskystä, toiset ajavat niin kauan kuin saalis näkyy, toteaa whippetiharrastaja Eija Lähdesmäki.

Melina Forssellin whippet on hypännyt jopa ensimmäisen kerroksen parvekkeelta alas nähdessään maassa kirmaavan jäniksen. – Naapurisopu voi helposti joutua koetukselle jos koirat pääsevät jahtamaan naapurin kissoja. Kissan omistajasta tilanne ei ole koskaan kovin rento. >

Kun saalisvietti vie vipukkaa, omistajan käskyt kaikuvat kuin kuuroille korville.

– Vipukka on myös kova ja periksi antamaton koira, muistuttaa Raisa Savander. – Oma whippetini on tappanut kaksi kissaa vaikka se eli aiemmin näiden kanssa ilman mitään erimielisyyksiä. Rauhallinen ja seesteinen whippet muuttuu tosikoksi myös juostessaan kilparadalla. – Ratakoira tietysti tarvitsee tietynlaisia kovuutta, eikä se saa välittää vaikka joku roikkuisi sen kaulassa kiinni juoksun aikana, toteaa Paletin-kennelin Leena Hursti. – Hyvä whippet ei juostessaan koskaan häiritse muita vaan keskittyy täysin omaan juoksuunsa.

WHIPPETINKÖ TAHDOT?

– Whippet sopii ihmiselle, joka haluaa yhden tai useamman koirakaverin itselleen ja haluaa harrastaa niiden kanssa monipuolisesti, määrittelee Eija Lähdesmäki.

– Whippetit osaavat todella valloittaa omistajansa sydämen ja saavat sen vaatimattomalla tavalla täyttymään äärimmilleen, ihastelee puolestaan Melina Forsell. – Juuri rodun sosiaalisuuden vuoksi on varsin tavallista, että rodun harrastajille kasaantuu kotiin useita whippettejä.

– Pihakoiraksi ei whippetistä ole, varoittaa Mari Kääriäinen. – Kylmät ja saateiset säät rajoittavat olennaisesti tämän rodun ulkoiluttamista. Pienillä pakkasilla whippet voi ulkoilla puettuna, mutta kovilla pakkasilla se kohmettuu pian tai suorastaan jäätyy. Selvästikään whippet ei tällöin viihdy pihalla kuin käydäkseen tarpeilla.

Irina Aho kokee rodun hyväksi puoleksi sen yleisen siisteyden. – Whippetin omistajan ei tarvitse koiransa vuoksi ryhtyä osapäiväsiivoojaksi, sillä nämä eivät juurikaan tuo sisälle hiekkaa. Ne eivät vaadi säännöllistä pesua, eivät trimmausta, eikä niistä lähde tukuittain karvaa. – Whippetillä ei ole pohjavillaa, joten se ei edes märkänä haise ns. koiralta, toteaa Mari Kääriäinen. – Muutenkin se on lyhyen turkkinsa ansiosta hyvin siisti rotu.

Siisteyden vastapainona on pukemisen tarve. – Whippet tarvitsee sadetakin silloin kun omistajakin sellaisen hartioilleen heittää. Ja toppatakin kun omistaja sellaisen päälleen pukee, selvittää Jenni Ranki. – Jos omistaja laittaa jalkaansa top-pahousut, pitää hänen pukea whippetkin haalareihin ja tossuihin. – Vastoin yleistä luuloa pukeminen ei ole mitenkään erityisen hankalaa tai työlästä. Vaikka siitä onkin hieman vaivaa, se puolestaan säästää kaikelta ylimääräiseltä kuratassujen pesulta ja määrän turkin kuivattelulta, Ranki sanoo.

– Whippeteistä on olemassa monia ennakkoluuloja. Olen kuullut kerrottavan, että whippet on rotuna arka ja tottelematon, se palelee koko ajan ja vaatii

On varsin tavallista, että rodun harrastajille kasaantuu kotiin useita whippettejä.

Kaarevat linjat ovat whippetin ulkomuodossa tärkeitä.

kohtuuttomasti liikuntaa. Ranki ei itse ole tavannut arkaa whippettiä. – Vaikka monet niistä eivät alennu mielitelemään vieraita ihmisiä, eivät ne silti arkoja ole. Vastauksena ennakkoluuloihin sanoisin, että totuus on päinvastainen: whippet tottelee oikein motivoituna hyvin ja sen liikuttaminen on helppoa. Päivittäin noin viiden minuutin juokseminen vapaana tyydyttää sen henkisen liikunnan tarpeen.

ERIITYNEET LINJAT

Whippetit ovat jakaantuneet karkeasti ottaen kahtia: juoksu- ja näyttelylinjaisiin. Näyttelylinja on edelleen jakautunut eurooppalaiseen ja amerikkalaiseen. Tavallisesti jalostusvalinnat tehdään näyttely- ja juoksulinjojen sisällä mutta jonkin verran linjoja myös yhdistetään.

Juoksulinjaisten jalostuksen päämääränä on aikaansaada nopeita kilpakoiria, näyttelylinjan kasvattajat taas korostavat ulkomuotoa ja rakenteen yksityiskohtia.

Of Streamline -kennelin Marjo Stöckell harmittelee linjojen eriytymistä. – Monet harrastajat haluaisivat harrastaa täyspainoisesti sekä näyttelyjä että juoksukilpailuja, mutta tänä päivänä se ei välttämättä ole enää mielekäästä. Vaikka näyttelylinjaisen saa opetettua radalle, ei ole harrastamisen kannalta kovin motivoivaa kilpailuttaa koiraa joka tulee vasta takakaarteeseen kun ensimmäiset ovat jo maalissa. Eikä toisaalta ole kovin palkitsevaa hakea juoksulinjaiselle koiran näyttelyistä pelkästään sinisiä ja keltaisia nauhoja.

– Rodulle olisi hyväksi, ettei kumpakaan jalostuslinjaa vietäisi äärimmilleen, pohtii Stöckell. – On jo käynyt ilmeiseksi, että pelkkä vauhdin tavoittelu hävittää rodusta sen ulkomuodollisen jalouden. Ja ulkomuodollisen pitkien linjojen hakeeminen puolestaan kadottaa koirista nopeuden. Ulkomuotoihanne ja suorituskyky ovat näköjään tietyn rajan jälkeen toisensa poissulkevia ominaisuuksia.

– Toivottavasti whippet säilyy mahdollisimman pitkään yhtenäisenä rotuna, ettei sille kävisi kuten englanninvinttikoi-

Vauhdin vuoksi rotu on tapaturmille altis.

rille on jo käynyt. Greyhoundien juoksulinjaisia ja näyttelykoiria kun ei välttämättä tunnista enää edes samaksi rodoksi, mietiskelee Stöckell. – Geneettisesti katsottuna linjajako sitä paitsi kaventaa jalostusmateriaalin vain populaation osajoukkoon.

Linjajaon voi nykyään nähdä jopa koirien väreissä. – Juoksulinjaiset ovat pääasiassa yksivärisiä ja niillä on korkeintaan pieniä valkoisia merkkejä. Radalla taas ei juuri valkokirjavia näy.

– Näyttelylinjaiset ovat rakenteeltaan keskimäärin kookkaampia, suoraselkäisempiä ja raskasrakenteisempia kuin juoksulinjaiset, selvittää Eija Lähdesmäki. – Juoksijoissa silmiinpistävää on niiden keveys, kaareva-selkäisyys, kuivuus ja lihaksekkuus.

Monien kahtia jakautuneiden rotujen näyttelylinjaisten koirien koot ovat vähitellen kasvaneet, sillä isompi on usein kehissä myös näyttävämpi. – Rotumääritelmän mukaan whippetnartun säkäkorkeuden tulisi olla 47 cm ja uroksen 51 cm. Koska whippettejä ei näyttelyissä juurikaan mitata, tuomareiden silmää kehissä miellyttävät usein rotumääritelmään verraten ylisuuret yksilöt, toteaa Eija Lähdesmäki. – Maasto- ja ratajuoksuisissa kilpailukirjan saaminen edellyttää säkäkorkeuden mittaustulosta. Tällöin koira mitataan millimetrien tarkkuudella käyttäen Suomen Vinttikoiraliiton hyväksymiä ja standardoimia mittalaitteita. Ylikorkeat whippetit eivät saa osallistua arvokilpailuihin ja siten saavuttaa esim. Suomenmestarin arvonimeä.

– Harmittain hieman, että koosta rokotetaan ainoastaan käyttöpuolella. Koon hallitsemattoman kasvun salliminen ei kuitenkaan ole hyväksi rodulle. En usko, että meillä olisi todellista tarvetta "gripetteille" eli whippetin ja englanninvinttikoiran välimalleille.

AKTIIVEJA JA HUIPPUJA

Whippettien omistajat ovat aktiivisia harrastajia. Maasto- ja ratakilpailuihin osallistuu vuosittain noin 115–150 koira. Se

on varsin paljon kun huomioi, että rekisteröinnit ovat olleet kolmena viimeisimpänä vuonna noin 200 tuntumassa. KoiraNetin mukaan ratajuoksukilpailuista on käyttövalioksi yltänyt jo 199 whippettiä ja maastosta 64.

– Rekisteröintimäärät ovat olleet nousussa, joten tänä vuonna saatetaan tehdä myös uudet juoksukisojen osallistumisenätykset. Ne korreloivat rekisteröintien kanssa, selvittää Marjo Stöckell. – Ja whippet on määrällisesti vinttikoiraroduista aktiivisin osallistuja.

Whippetit ovat varsin helppoja juoksu-harrastuskoiria. – Ne on tavallisesti helppo saada kiinnostumaan vieheestä, jos niitä on yhtään pentuna leikitetty rätilällä, sanoo Eija Lähdesmäki. – Whippet ei herkästi keskeytä juoksua, vaan on hyvin varma suorittaja.

Agilityssä kilpailee tällä hetkellä n.15 whippettiä. Rodun ensimmäinen agilityvaliokin saattanee valmistua tänä vuonna, sillä sekä Woodbrooks Princess Leya että Zaraqe's Edition Limited ovat molemmat vain yhden nollavoiton päässä valionarvosta.

Tottelevaisuuskokeissakin whippettejä näkee, joskin harvakseltaan. Tokotuloksia on kirjattu kaikkiaan 11 whippetille, ylimmillään ne on saavutettu avoimesta luokasta. BH:n eli käyttäytymiskokeen on läpäissyt kaksi whippettiä.

Koiranäyttelyt ovat harrastusmuotona whippetharrastajien suosikkilistan kestoikkonen. – Menneiden vuosien huippumenestyjiä ovat olleet Bohem Flight Time ja Autum Terra Bella I'm Redee, kertoo Gaselle's-kennelin Irina Aho. – Nykyisiä tähtiä ovat USA:n tuonti Leyendas Spongebobsquarepants ja Whiptails-sisarukset Milk' Honey ja Spice' Ice.

– Tietenkään ei sovi unohtaa Kiitäjä Astartea, joka voitti Messukeskuksen Best In Show'n 1960-luvulla, korostaa Raisa Savander.

Suomen muotovalion arvo on KoiraNetin mukaan myönnetty yhteensä 566 whippetille ja kansainvälisen muotovalion arvo 39:lle.

Whippetit ovat jakaantuneet karkeasti ottaen kahtia: juoksu- ja näyttelylinjaisiin.

EI KIRVEELLÄ VEISTETTY

Ulkomuodoltaan ihanne-whippet on sulavan pehmeäkaarinen niskasta takavarpaisiin. – Ainoat selvät jyrkät kulmat löytyvät kintereistä, mainitsee Savander.

Rakenteellis-toiminnalliselta tyyppiltään whippet on puhtaasti laukkatyyppinen. – Whippet rakentuu ikään kuin isoista S-kirjaimista niin ylä- kuin alalinjoiltaankin. Sen raajat ovat edestä ja takaa katsottuna suorat ja niissä on hyvä jousto.

Irina Aho peräänkuuluttaa whippetille ennen kaikkea rakenteen tasapainoa. – Tämän tasapainon lisäksi kaareva, mutta ei liian kippura häntä, ruusukorvat, kaunis pitkä kaula ja riittävän syvä ja pitkä rintakehä viimeistelevät whippetin ulkomuodon.

– Hyvät kulmaukset eivät tarkoita ylikulmautuneisuutta, korostaa Anita Backlund. – Takaraajojen kulmaukset aikaansaavat työntökapasiteettia, ja lihaksikkaat reidet kertovat tästä voimasta. Sipsuttava askel ei kuulu whippetille. – Vinttikoiramaiseen tyyliin sen tulee edetä joustavasti mutta tehokkaasti, painottaa Melina Forssell.

Eija Lähdesmäkeä miellyttää erityisesti rodun ulkoinen niukkuus. – Whippet on yksinkertaisella tavalla kaunis. Siinä ei ole mitään ylimääräistä, eikä mitään rakenteen yksityiskohtaa voi piilottaa. – Whippetin ilme on lempeä ja ymmärtäväinen. Ei kiihkeän anova tai käskyjä odottava, kuvailee Savander.

– Valitettavasti whippettiinkin haetaan nykyään entistä enemmän näyttävyyttä, joka on jo ajanut käyttötarkoituksien parhaiten soveltuvan rakenteen ohi, harmittelee Ranki. – Vaikka rotumääritelmä kieltää liioittelun, ollaan takakulmauksissa ylitetty jo kaikki rajat. Kun ylikulmautuneeseen tasaosaan yhdistetään erittäin niukasti kulmautunut etuosa, ollaan valovuoden päässä toimivasta juoksijan rakenteesta. Rakente ei enää palvele käyttötarkoitusta. Miten tähän on oikein tultu?

– Liikkeissä on meneillään sama alamäki. Nykyisin suositaan näyttäviä, mutta voimattomia liikkeitä. Kuvaavaa on, että hyvä juoksija saa näyttelykehässä lähes poikkeuksetta maininnan huonoista liikkeistään. Jokin tässä yhtälössä ei oikein toimi.

– Oman kokemuksen mukaan whippetin ulkonäkö ei sellaisenaan välttämättä miellytä tavallista kaduntallajaa, kertoo Eija Lähdesmäki. – Whippet koetaan usein ikään kuin sileäkarvaisiksi anorektiksi, joka kantaessaan hän-

Rakenteessa kaikki yksityiskohdat ovat näkyvillä: jopa raajojen verisuonitus erottuu selvästi.

täänsä rodunomaisesti jalkojen välissä on luonteeltaan arka. Whippetin suosio olisi todennäköisesti suurempi, mikäli se näyttäisi vähän enemmän keskivertokoiralta.

Whippeteillä kaikki karvanvärit ovat hyväksytyjä, eikä värivirheellisiä siksi ole. Harvinaisimpia värejä ovat kokovalkoinen, kokosininen, puna-fawn ilman maskia ja musta ruskein merkein (black and tan).

TAPATURMAT SUURIN RISKITEKIJÄ

Whippettien terveystilanne on hyvä, kuten yleensäkin vinttikoirilla. Perinnöllisiä, elämää rajoittavia sairauksia esiin-

tyy tyypillisesti vain säännön vahvistavina poikkeustapauksina. Whippettiä ei ole rotuna haettu mukaan PEVISAan eli Kennelliiton perinnöllisten vikojen ja sairauksien vastustamisohjelmaan.

Yleensä whippettien eläinlääkärikäynnit johtuvat liian vauhdin aiheuttamista tapaturmista. Kun nopeus kasvaa äärimillään, ei kaikilta onnettomuuksilta voi yksinkertaisesti välttää. – Liikuntaperäiset vammat ovat tavallisesti pintahaavoja, viiltoja ja erilaisia törmäysten aiheuttamia ruhjeita, listaa Melina Forssell.

Rotu on pitkäikäinen, eikä 15-vuotias whippet ole mikään harvinaisuus. Hankkiessaan whippetin voi olla melko varma

siitä, että rinnalla kulkee pitkäikäinen ystävä ja elämänkumppani.

– Whippettejä on jonkin verran lonkka-, kyynär- ja polvitutkittu, mutta toistaiseksi ei ole tullut vastaan erityistä huomautettavaa, kertoo Mari Kääriäinen. – Silmiä peilataan enenevässä määrin ja jokunen yksittäinen sairauskin on kirjattu tilastoihin. Rutiinisti tehtävissä sydänkuunteluissa on muutamia sivuääniä myös havaittu.

– USA:ssa whippeteillä on alkanut esiintyä pelottavan paljon hypotyreoosia eli kilpirauhasen vajaatoimintaa, kertoo Ranki. – Suomalaisiin whippetteihin tämä ongelma ei tiettävästi ole vielä rantaunut.

Whippetit, kuten muutkin pienen rasvaprosentin omaavat vinttikoirat reagoivat voimakkaasti rauhoitusaineisiin. – On oltava hyvin tarkka, millaista annosta käytetään. Lääkemäärän on oltava riittävä samalla niin pieni, että koira siitä vielä turvallisesti herää, Kääriäinen kertoo. – Useimmat eläinlääkärit tietävät tämän vinttikoirien erikoisuuden, mutta silti siitä on hyvä mainita aina kun koira joudutaan joltain operaatiota varten rauhoittamaan.

ARJEN SATTUMUKSIA

Jokainen whippet on omalla tavallaan persoona. Seuraavassa vipukkaharrastajat kertovat koiriensa hauskoista edesotamuksista.

Melina Forssellin whippet vaatii aamuisin kasvohoidon. – Se ei yksinkertaisesti suostu nousemaan pedistään ellei sen naamaa ensin hierota. Hierontavaajeesta se tiedottaa selkeästi mököttämällä kasvot seinää päin ja kieltäytymällä nousemasta.

– Toinen whippetini tulee iltaisin kertomaan minulle, mitä se haluaa. Kaikille eri toiminnoille on olemassa oma ilmeensä. Pitääkö päästä ulos, onko ruoka-aika vai pitäisikö kenties alkaa nukkumaan?

– Jo edesmennyt whippetini livisti pihaltamme aamuisin omalle henkilökohdaiselle kävelyreissulleen, Melina kertoo. – Koulukaverini innostui seuraamaan sitä pari kertaa ja pani merkille, että se käveli aina täsmälleen saman lenkin. Fiksuna tyyppinä koirani katsoi molempiin suuntiin ennen astumistaan tielle ja se osasi myös odottaa kunnes autot olivat menneet ohi.

Leena Hursti muistelee erästä päivää 1980-luvulla, kun hän oli Clarete-whippetinsä kanssa ratajuoksukilpailuissa Hyvinkäällä. – Clarete oli autossani ja auto lähellä rataa ikkunat auki niin, että Clarete kuuli koko ajan mitä kentällä tapahtui. Se nukkui sikeää unta kun kovaäänisistä kuulutettiin lähtö numero kuusi.

– Esittelystä mainittiin nimeltä koira, joka oli jo pitkään ollut Claretin kovin kilpakumppani radoilla. Tuon nimen kuullessaan Clarete hypäsi pystyyn ja yritti poistua autosta ikkunan kautta. Varmaan se mietti, ettei autossa pidä levätä silloin kun on aika juosta kilpaa. •